No. 110. DONDERDAG 17 SEPTEMBER. 1863.

VEERTIGSTE JAARGANG.

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT, geschiedt op **Dingsdag, Donderdag** en **Zaturdag.** De prijs is per DRIE MAANDEN te ASSEN **f 2.30**, buiten ASSEN franco per pos **f 2.45**. — De prijs der ADVERTENTIEN is van een tot vijf regels **f 1.00**. en voor elken regel meer **f »-15**, behalve **f „-35** zegelregt. Groote regels naar plaatsruimte.

GEDEPUTEERDE STATEN der provincie Drenthe,

Brengen ter kennis van de belanghebbenden, dat de Drentsche Hoofdvaart van stonden aan, tot nader order, *dagelijks* met een diepgang van **1.17 el** (4 voet), mag worden op- en afgevaren.

Assen den 16 September 1863.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
DE VOS VAN STEENWIJK, Voorzitter.
W. ALINGH, Griffier.

PATENTEN.

De BURGEMEESTER der Gemeente Assen maakt aan belanghebbenden bekend, dat de Patentbladen over het 1e kwartaal 1863/4 ter Secretarie, 's morgens van 9—12 ure, kunnen worden afgehaald, gedurende 8 dagen, van den 15 dezer af.

Assen, 14 September 1863.

De Burgemeester voornoemd,
VAN DER FELTZ.

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

De geheime Nationale Regering van Polen zit niet stil, zoo als blijkt uit haar besluit, om het Vertegenwoordigend regerings-systeem in te voeren.

Dit besluit behelst onder anderen het volgende

»Het Parlement zal tegen 15 October aanstaande te Londen bijeengeroepen worden. Kiesgeregtigd en verkiesbaar is ieder manspersoon, minstens 24 jaar oud Pool van geboorte of zeven jaren in Polen gewoond hebbende, die lezen en schrijven kan en minstens 4 roebels in de steden en 12 roebels op het platteland aan belasting opbrengt. Het is verboden zich aan de stemming te onttrekken en zich de keuze niet te laten welgevallen. De belasting-commissarissen zullen de stembriefjes ophalen; deze moeten verzegeld hun worden overgegeven. Een gemeenteraadslid, in elke plaats door het Nationaal Bewind benoemd, opent de stembriefjes en geeft aan het Nationaal Bewind kennis van den uitslag. Het Parlement zal zich bezig houden met de volgende onderwerpen: 1. Organisatie van het nationale leger. 2. Billijke verdeeling der belastingen en andere heffingen. 3. Verkiezing der leden van het voorloopig Bewind en keuze van den regeringsvorm. 4. Benoeming van een Ministerie uit den boezem der Nationale Vergadering. 5. Strafwetboek. 6. Regeling van de collegien van bestuur.

»De ontwerpen van wet op al deze punten betrekkelijk, zullen uitgaan van het tegenwoordig Nationaal Bewind, dat overigens belooft zijne begrooting van inkomsten en uitgaven en eene lijst van al de door hem uitgevaardigde verordeningen over te leggen.

»Elke gekozen Pool moet in het geheim naar Londen vertrekken, waar de vrijheid om te vergaderen onbeperkt is en daar zal het Parlement elken dag zitting houden.

»Een gelithografieërd verslag der vergaderingen, gesteld in de Duitsche, Engelsche, Fransche, Italiaansche, Poolsche en Hongaarsche talen, zal kosteloos aan al de dagbladen in Europa gezonden worden."

Het dagblad der geheime Nationale Regering in Polen, maakt het volgende bekend:

»Er is verzekerd dat het nationale bewind de wijding van eenen onlangs door den Paus benoemden Bisschop heeft verboden, onder bedreiging met de doodstraf. Dat is onwaar; het nationale bewind wil nooit eenige greep in de bevoegdheid der kerkelijk overheden doen.

»Nooit heeft het de veiligheid of de bezittingen der geestelijkheid op eenigerlei wijze bedreigd, maar integendeel haar tegen de gewelddadigheid der buitenlandsche geweldenaren beschermd. Ook is het nooit in de gelegenheid geweest om iemand van den geestelijken stand met straf te bedreigen; integendeel, het gedrag der geestelijkheid, die zonder uitzondering echt christelijk gezind en aan de zaak der natie verknocht is, heeft haar en de godsdienst in de algemeene schatting nog doen stijgen."

Warschau is, zooals men weet, gesteld in staat van beleg, en dat dit werkelijk het geval is, blijkt daaruit, dat in elk huis een Rijksportier is aangesteld, die rapporteren moet, wie er in- en uitgaat.

Als nu die portiers eens betaald worden door de Russische schatkist en ook in dienst zijn van de geheime Nationale Regering?!

Keizer *Alexander* heeft de volgende ukase uitgevaardigd:

»1o. Met 1 September dezes jaars eindigen al de onvrijwillige betrekkingen tusschen de adellijke grondbezitters van de Gouvernementen Kiew, Podolie en Volhynie en de onder tijdelijke verpligtingen staande boeren die op hunne landerijen gevestigd zijn.

»2o. Van dienzelfden dag af zullen de onder tijdelijke verpligtingen staande boeren in die drie gouvernementen onder de eigenerfde boeren worden gerangschikt en aan de Rijkskassen de betalingen voor den afkoop der door hen in vollen eigendom verkregen wordende akkers moeten doen, in plaats van arbeid voor den grondbezitter te verrigten of hem geld te betalen."

Verder wordt in de ukase bepaald, hoeveel ieder boer voor den grond, waarvan hij nu eigenaar wordt, aan de openbare kas zal betalen, en hoe dit geld aan den gewezen grondbezitter zal worden uitgekeerd.

Prins *Gortschakoff* heeft in zijn antwoord op de Nota's der Mogendheden zich beijverd om weinig nieuws te zeggen:

1°. Polen moet wederkeeren tot gehoorzaamheid aan Rusland's gezag.

2°. dan zal de Czaar de Polen meer vrijheid geven.

Overigens was de toon van den brief zeer beleefd.

Meer uitvoerig deelde de Prins, bij wijze van van vriendschappelijke notificatie, het een en ander mede over de hervormingen, die waarschijnlijk in Rusland zullen plaats grijpen.

Een zeer geacht Fransch blad, zegt dienaangaande het volgende:

»Bij het Russische Gouvernement is het ontwerp tot instelling van gewestelijke Volksvertegenwoordigingen in de onderscheiden onderdeelen des Rijks reeds zoo ver gevorderd, dat de uitvaardiging van daartoe strekkende ukasen welligt tegen het eind dezer maand verwacht zou kunnen worden. Ook aan het Koningrijk Polen zou zulk eene instelling door den Keizer worden geschonken; en in dat meer beschaafde deel van het Russische gebied zou de volle verwezenlijking derzelve denkelijk eerder, dan elders, doch in geen geval vóór het dempen des opstands plaats hebben.

Bij het oprigten dier gewestelijke Volksvertegenwoordigingen zou het de bedoeling van den Keizer zijn, van liever lede zamenwerking en verband tusschen dezelve te brengen, zoodat zij ten slotte als eene algemeene Vertegenwoordiging van het gansche Rijk zouden kunnen worden beschouwd.»

Dat het eene dwaasheid zou zijn eensklaps al de zoo zeer verschillende bestanddeelen van het Russische Rijk onder dezelfde instellingen te brengen en tot het constitutionele staatsleven te roepen, doet het aangehaalde artikel van het »Journal des Débats" met nadruk uitkomen.»

Keizer *Alexander II* laat door zijn officiëel dagblad van St. Petersburg het volgende tot teregtwijzing en leering openbaar maken:

»Meermalen hebben wij reeds opmerkzaam gemaakt op de kunstgrepen van eenige dagbladen, die ten doel hebben de publieke opinie te brengen op een weg, die op niets anders dan teleurstelling kan uitloopen.

»Zoo werd tijdens de afzending van de tweede nota der drie Hoven, betreffende Polen, door de buitenlandsche dagbladen het gerucht verspreid, dat de Russische Regering de haar gedane voorstellen met slechts weinige veranderingen zonder beduidenis aannam. Zoo werd voedsel gegeven aan verwachtingen, die aan den werkelijken staat der zaken niet beantwoordden, en toen de waarheid aan den dag kwam, werd van de alzoo ontstaande teleurstelling juist door diegenen, welke ze hadden veroorzaakt, in den vijandigsten zin partij getrokken.

»Destijds achtten wij noodig onze lezers voor zoodanige kunstgrepen te waarschuwen. Thans vervullen wij denzelfden pligt met hen te waarschuwen tegen geruchten van gelijken aard

»De buitenlandsche dagbladen weiden uit in gissingen zonder eind aangaande de bedoelingen van het Russische Gouvernement in de zaken van Polen en van Duitschland.

»Zoo wordt gesproken van doortastende hervormingen, die terstond in het Koningrijk en in het Keizerrijk ingevoerd zouden worden, en er wordt gewaagd van nieuwe bondgenootschappen, die op het terrein van het Duitsche vraagstuk zouden worden aangeknoopt.

»De daarop gebouwde gevolgtrekkingen zijn even valsch als de grondslagen.

»De houding die het Petersburgsche Kabinet, in overeenstemming met Rusland's eenstemmig gevoelen, heeft aangenomen in de zaak van Polen, is volkomen duidelijk, en er is niets wat aanduidt dat het daarvan zou willen afgaan.

's Keizers gezindheid jegens zijne Poolsche onderdanen is niet veranderd, doch in zijne zorgvuldigheid voor hun welzijn, heeft Zijne Majesteit verklaard het herstellen der openbare orde te beschouwen als zijn eersten pligt. De ondervinding der laatste twee jaren heeft genoegzaam bewezen, dat er niets stevigs te bouwen is op een' bodem, die door hartstogtelijke vijanden van alle staatsgezag wordt omgewoeld.

»Aangaande het diplomatieke vraagstuk blijft het Keizerlijke Gouvernement voornemens zijne verpligtingen jegens andere Mogendheden te vervullen, maar ook Ruslands regten binnen de grenzen der verdragsbepalingen te handhaven.

»De aangelegenheden van Duitschland slaat het Russische Gouvernement gade met de belangstelling die zij verdienen, maar ook met de welwillende bescheidenheid, die zijne aloude gebruiken en belangen medebrengen.

»Rusland moet zich bepalen tot goede wenschen voor de op het regt en de belangen van alle Duitsche Staten gegronde éénheid en sterkte van Duitschland. Tegen gevaren, welke daaruit voor hetzelve zouden kunnen voortkomen, heeft het evenmin voorzieningen te maken, als Duitschland zich heeft te beveiligen tegen gevaren van Rusland's zijde komende.

»De uitgestrooide geruchten hebben dus niet den minsten grond. Zij getuigen van verregaande ligtvaardigheid, zoo al niet van opzettelijke kwaadwilligheid. In allen gevalle kunnen zij enkel dienen om de publieke opinie te misleiden, en wij gelooven dat het niet de pligt van den publicist is dwalingen te verbreiden ter bevordering van den eenen of anderen politieken toeleg, maar de waarheid op te sporen en voor te staan."

In tijden van spanning is er niets bewegelijker dan de beurs, trouwens hare pilaren zijn ook van papier. Zoo vertoonde in den avond van 11 jl. de Boulevard des Italiens en de Passage de l' Europe te Parijs weder eens het eigenaardig schouwspel, als, tijdens de zoogenaamde coulisse der beurs nog in vollen bloei stond, het geval was. De trottoir van den hoek der straat Drouet tot aan het café Tortoni was namelijk van 8 tot 10 ure 's avonds met beursmannen bezet. Te 7 ure kwamen daar namelijk eenige hunner aan, die de 3 pCt. rente, welke officiëel op 69.20 waren gesloten, tot 69 aanboden. Tegelijk waren de geruchten in omloop, dat de Koning van Italie dood was, de Keizer ongesteld, het Russische antwoord zeer uitdagend en dat Frankrijk op het punt stond de Zuidelijke Staten van Amerika te erkennen. Het gedeelte der beurslieden, die, ofschoon op den boulevard geene omzettingen meer plaats vonden, toch nog de oude avond-gehechtheid aan den boulevard des Italiens bezaten, vatte terstond vuur en vlam. Naar alle kanten werden boodschappen en telegrammen gezonden, en voordat een uur was verloopen, was de boulevard met bankiers, agenten en millionnairs gevuld. De geruchten werden al meer en meer verbreid, zoodat ook weldra het mindere beurspubliek verscheen en binnen kort de geheele bevolking der beurs bijeengetrommeld was. Natuurlijk heerschte algemeen een panische schrik, de rente viel van lieverlede op 68, 65, Niemand had echter iets bepaalds vernomen en ofschoon nu noch de »Moniteur", noch de andere officieuse bladen de verbreide geruchten hebben bevestigd, duurde toch ter beurze de schrik voort en waren zoowel de rente als de overige fondsen flaauw.

Te Bordeaux werd een tooneel-stuk opgevoerd, vervaardigd door den redacteur van het dagblad van Bordeaux; een ijverig Bonapartist.

't Publiek lachte en jouwde het stuk uit en maakte daarbij zulke beest-achtige geluiden, dat een oningewijde in de arke Noach's meende te zijn.

Bij 't einde verscheen de directeur en noemde den naam des schrijvers en toen barstte het publiek uit in een schaterend gelach.

De directeur antwoordde: »zeer verpligt!" boog zich en 't gordijn viel.

Hij zal 't aan *Napoleon* zeggen.

Bij de aanstaande verkiezingen in Pruissen hoopt de liberale partij ook eenige harer geestverwanten in Pommeren als Afgevaardigden te mogen begroeten.

De Pommeranen zeggen anders: »er moet één baas zijn en die eene moet *durven*. Veel hoofden, veel zinnen, en eene constitutie is eene regering van een aantal Koninkjes, die, ieder wat te zeggen willende hebben, gezamenlijk burger en boer onderdrukken."

't Gerucht, dat de Koning van Italie verontrustend ziek is, blijkt geheel en al ongegrond.

Er is op dit oogenblik gebrek aan belangrijk nieuws en dan bedenkt *men* maar wat.

't Gemeentebestuur van Napels heeft het feest van *Garibaldi's* intogt allen luister bijgezet — 't Provinciaal Bestuur zag toe.

Dat heeft iets van de Duitsche éénheid.

Te Rome bestaan twee geheime Nationale Comité's, die arbeiden tot verwezenlijking van Italie's éénheid. Het eene staat in betrekking met de Regering te Turyn — het andere met het kleine Hof te Caprera. Beide comité's heb-

ben eene drukkerij en een dagblad, maar de redactiën zijn niet dezelfde personen. Die van Turyn ontdekte onlangs waar de drukkerij van Caprera was, zond er 20 man heen, liet de persen vernielen, de papieren verbranden en schreef toen naar Sardinie's hoofdstad: »Wij hebben de drukkerij van het Garribaldi-comité vernield, zonder hoon voor de partij des exdictators en tevens ten nutte van 's Lands éénheid!"

Zal de vrede in N.-Amerika hersteld worden langs minnelijken weg, dat is door eene vreedzame scheiding van Noord en Zuid?

De een verzekert *ja*, maar *hoe*, voegt hij er niet bij.

De andere zegt *neen*, maar hij brengt niet in rekening de magt der omstandigheden.

Er is, dat is zeker, eene magtige partij, die vrede wil, maar er is ook eene andere, de Republikeinsche, die strijden wil, des noods tot dat er geen weerbare arm, tot dat er geen dollar meer gevonden wordt.

»Geen verzoening, maar onderwerping!" dat is de leus van *Lincoln*.

Maar — *Lincoln* is niet almagtig.

Zoo is in Engeland dezer dagen een genootschap opgerigt met het doel om de erkenning van het Zuiden van Noord-Amerika als eenen onafhankelijken Staat te bevorderen, vooral door voorlichting der publieke opinie van Europa. Het genootschap heeft zich dadelijk tot het Engelsche publiek gewend met een adres hetwelk door mannen van allerlei politieke denkwijze onderteekend is. Onder hen ziet men drie pairs, een aanmerkelijk aantal leden van het Lagerhuis, vele geestelijken, zeer vele kooplieden, en ook mannen die als tegenstanders van de instelling der slavernij bekend staan.

In dat adres wordt gezegd dat Engeland, Frankrijk, Belgie en welke andere staten ook mogten gezind zijn zich bij hen aan te sluiten, het volle regt hebben om in den Amerikaanschen burgerkrijg tusschen beide te komen, ten einde aan die ramp, waardoor de gansche wereld lijdt, een einde te maken; dat de afgescheiden Staten den strijd niet anders dan na het verwerven hunner onafhankelijkheid of na eene scheidsregterlijke beslissing zullen opgeven; dat alzoo de huiveringwekkende menschenslagting in de Vereenigde Staten nog jaren lang zal aanhouden, zoo daaraan niet door Europa's tusschenkomst een einde wordt gemaakt.

De Mexicaansche Notabelen-vergadering heeft een verslag aangaande het vorige bestuur medegedeeld, dat met de zwartste kleuren wordt geschilderd en eene gloeijende lofrede bevat op den Aartshertog *Maximiliaan* van Oostenrijk.

Mexico was 40 jaren lang de speelpop van vagebonden en schelmen, en dus: weg met de Republiek!

Maximiliaan kent de wereld, want hij heeft het grootste gedeelte der wereld bezocht.

Toevallig heeft hij echter Mexico niet gezien!

»Maar daarom — zegt de Engelsche Morning-Post nog al pikant — nam hij de Mexicaansche kroon aan."

De berigten van Havannah houden in, dat de hoofden der partij van *Juarez*, *Agaton* en *Rojas*, Guadalaxara verlaten en zich, met een millioen piasters, naar Californie ingescheept hebben.

Deze lieden weten, dat ruim zakgeld op reis zeer wenschelijk is, te meer, als men niet weet of er in den vreemde gemakkelijk aan contanten is te komen.

In Japan heerscht volmaakte wanorde.

De beide Keizers zijn het geheel oneens.

Maar is dat ook overlegd werk, om de Mogendheden, die gereed zijn met het kanon te spelen, op te houden?

De Japannees is slim.

Te Gend wordt een congres gehouden van werklieden uit alle oorden van Belgie.

Op den eersten dag zijn er eene menigte redevoeringen uitgesproken, door leden in hunne respective zakken medegebragt.

Ook is er goed gezongen en veel muziek gemaakt.

Op den tweeden dag van het congres werd de Koning verwacht, hoewel Z. M. verkouden is.

Twintig werklieden zullen aan den maaltijd deelnemen, door de stad ter eere van Z. M. gegeven.

Het doel waartoe het congres is belegd, wordt hoogstwaarschijnlijk — niet bereikt.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

— Men schrijft uit 's Gravenhage, 14 jl.:

»Eergisteren is aan den weleerw. heer ds. *Krüger*, bij de Duitsche gemeente alhier beroepen, door de kerkelijke zangvereeniging eene serenade met begeleiding van koperen instrumenten gebragt. De serenade bestond uit de vierstemmige koralen: »Wachet auf"; »Ein fester Burg" en »Die wir uns hier beisammen finden". De heer *Krüger* bragt zijnen hartelijken dank uit voor deze verrassing, die hem herinnerde aan de in Duitschland heerschende gewoonte. Ten slotte werden nog eenige verzen uit het lied »Lobet den Herr" aangeheven. Alles liep in de beste orde af.

— Als woordspeling wordt te 's Hage in *sommige kringen* het volgende verhaald: "Men verneemt, dat de *oude Krijgers*, na het bekend worden der uitkomsten van het zoogenaamd nationaal concert ten hunnen benefice, een rekwest hebben gepresenteerd, met verzoek, om voortaan genaamd te worden: »*niet-krijgers*."

— Eene kerk, gebouwd in den stijl van het overgangsperk van den rondboog tot den spitsboog, maakt op elk, die haar binnentreedt, diepen indruk — zegt het Catholieke dagblad »de Tijd«.

Zulk eene kerk is te Amsterdam gebouwd en daartoe is geen kalk gebruikt, om de materialen, die tot den bouw gediend hebben, te verbergen.

— Hoogst opmerkelijk is de verklaring van Dr. *A. Pierson*, bij de uitgave der Hollandsche vertaling van het werk van Prof. *Renan*: »Het leven van Jezus," wanneer hij schrijft: »Geabonneerden op de Nieuwe Theologische Bibliotheek hadden natuurlijk regt van mij te verwachten, dat ik hen in de gelegenheid zou stellen »*Renan's* leven van Jezus" te lezen in onze moedertaal. Het is alleen om die verwachting niet te leur te stellen, dat ik in mijne Bibliotheek opgenomen heb een boek, waarvoor ik veel bewondering en weinig sympathie gevoel, even weinig als ieder, die het karakter van den stichter des christendoms niet gaarne beneveld ziet.«

— Men schrijft uit Breda:

Alhier heeft zich het geval voorgedaan, dat kinderen hun overleden 79jarigen vader niet wilden laten begraven op hunne kosten; ofschoon zij, dewijl de overledene lid in een begrafenisfonds was, daarvoor de gelden hadden ontvangen. Het algemeen armbestuur heeft tusschen beiden moeten komen en het lijk is dan ook 5 dagen na het overlijden ter aarde besteld.

— In de vorige week trok, even als telken jare omstreeks dezen tijd, eene groote menigte personen uit Zwolle en omstreken zoo te voet als in rijtuigen, ter bedevaart naar Kevelaar. De optogt hield een geheelen morgen aan en het aantal bedevaartgangers scheen veel grooter dan vroeger.

Dat is vooruitgang — naar Kevelaar namenlijk.

— Men verneemt, dat in den nacht van den 3den op den 4den dezer, in de gem. Haaksbergen de bliksem in eene boerenwoning is geslagen, met het zonderlinge gevolg, dat, van drie nevens elkander in den stal staande koeijen, twee doodelijk zijn getroffen, terwijl de middelste ongedeerd bleef.

— Naar men verneemt zal op den 22 en 23 dezer, in de stad Emmerik, eene feestelijke bijeenkomst van het Gustav-Adolfs-Verein plaats hebben. Die plaats is tot vereeningspunt gekozen, om de verbroedering met de Hollandsche leden krachtdadig in de hand te werken. Tot feestredenaar had men professor *Oosterzee* uit Utrecht uitgenoodigd, doch deze heeft daarvoor moeten bedanken, ter oorzake van het aanvangen zijner academische lessen. Nader verneemt men dat Ds. *O. G. Heldring*, van Hemmen, op zich genomen heeft de feestrede in de Duitsche taal voor te dragen, en dat een aantal predikanten uit de Hollandsche grensgemeenten uitgenoodigd zijn, dit belangwekkend feest met hunne tegenwoordigheid te komen vereeren.

— In den Franschen »Moniteur" leest men het volgende:

»Het Gouvernement des Keizers van Frankrijk is onlangs opmerkzaam gemaakt op de uitvinding van den heer *Hooibrenck*, strekkende om door kunstmatige bevruchting eene grootere opbrengst van de granen, den wijnstok en de vruchtboomen te verkrijgen.

»Deze uitvinding is te Sillery nabij Reims en te Châlons-sur-Marne op gronden van den heer *Jacquesson* in toepassing gebragt; zij is eenvoudig en onkostbaar, hetgeen aan de waargenomen feiten nog te meer belang bijzet; immers in den landbouw hebben uitkomsten van bijzonder gunstigen aard dan alleen waarde, als zij zonder moeite algemeen kunnen worden.

»De Keizer heeft zich op de goederen van den heer *Jacquesson* zelf overtuigd van het belangrijke der uitvinding van den heer *Hooibrenck*, en heeft, overeenkomstig het hem te kennen gegeven verlangen, bepaald dat daarmede in den loop der eerstvolgende twaalf maanden proeven zullen worden genomen.

»Deze proefnemingen zullen van vergelijkenden aard zijn en niet alleen de kunstmatige bevruchting betreffen, maar ook de onderscheiden wijzen van snoeijen, enz., die door den heer *Hooibrenck* op de goederen van den heer *Jacquesson* in toepassing zijn gebragt.

»Zij zullen plaats hebben onder toezigt eener bijzondere commissie, die door den Keizer bij een besluit van den 9den dezer is benoemd, en den Maarschalk *Vaillant*, den Minister voor 's Keizers hofhouding en voor de schoone kunsten, tot voorzitter heeft."

Daniel Hooibrenck is herkomstig uit de provincie Utrecht; zijn vader was een zeer eenvoudig tuiman, zijn jongen zoon in zijn vak opleidende. Een aankomende jongen zijnde, begreep *Daniel Hooibrenck*, dat hij, bij zijn vader blijvende, nooit veel van zijn vak zou leeren, vooral niet van bloem- en heesterkweekerij. Hij verzocht vrijheid, zich naar Gend te begeven, voor het oogenblik niets meer verlangende, dan voldoende kleeding, reisgeld tot Gend en een bewijs van goed gedrag.

Hieraan werd toegegeven. De jonge *Hooibrenck* vertrok naar Gend, werd daar tegen kost, kleeding en inwoning, bij een der grootste kweekers aangenomen. Nadat hij daar eenigen tijd, mogelijk een paar jaren, geweest was, verscheen er een der rijkste en grootste heeren uit Belgie, de Hertog *van Aremberg*, of een ander, om een en ander te koopen. *Hooibrenck* ging met den vreemdeling rond, en nam door zijne blijken van groote vlugheid en bekwaamheid dezen zoodanig in, dat hij, na vernomen te hebben, wie hij was, lust kreeg, hem met zich naar zijn buitenverblijf mede te nemen. Onder goedkeuring van den Gendschen kweeker, werd tot de afreis besloten. Ook hier had hij eenigen tijd doorgebragt, toen een aanzienlijk Franschman hem uitnoodigde, om met hem, in zijnen dienst, naar Frankrijk te vertrekken, hetgeen *Hooibrenck*, onder goedkeuring van zijn heer, aannam.

In Frankrijk maakte hij, nadat hij intusschen groote vorderingen in kennis gemaakt had, kennis met een Oostenrijkschen Prins, die hem naar de omstreken van Weenen mede nam.

Daar bekend geworden als een man van uitstekende bekwaamheid, werd hem door den Keizer van Oostenrijk eene reis opgedragen naar eenige binnenlanden van Afrika, om nieuwe onbekende gewassen op te zoeken, van welke taak hij zich op voortreffelijke wijze kweet. In Oostenrijk teruggekeerd, had hij de middelen verkregen, om eene eigene boom- en bloemkweekerij bij Weenen tot stand te brengen, thans een der grootste, zoo niet de eerste, in de Oostenrijksche monarchie.

Toen men hem te Utrecht ontmoette, was hij wederom op last van den Keizer van Oostenrijk op reis, om in Belgie, Nederland en Engeland landhuishoudelijke inrigtingen na te gaan en daarover verslag uit te brengen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Parijs. In een onlangs plaats gehad hebbend crimineel proces, vroeg de president een getuige naar zijn naam, voornaam en beroep, en kreeg tot antwoord: »*J'en frémis d'horreur*," (ik ril van afgrijzen). — »Ik vraag u niet naar den indruk, die de misdaad, waaromtrent gij inlichtingen zult moeten geven, op u heeft gemaakt, maar naar uw naam, voornaam en beroep." — »Die heb ik u reeds gezegd, mijnheer, *Jean Frémy*, *dorreur*, (Jean Frémy, de vergulder.)

— Me leest in de *Siècle*, dat voor het eerst de te Parijs zich bevindende Protestantsche Nederlanders de gelegenheid zullen hebben, de openbare godsdienstoefening daar ter stede in hunne moedertaal bij te wonen, en heeft de Nederlandsche Predikant *van Straete* j.l. Zondag de dienst vervuld in de Evangelische kapel van den Faubourg Saint-Antoine.

ENGELAND.

Londen. Den 5den dezer verscheen te Oxford voor het Parlementslid, den regter *Henley* en andere magistraten van het Graafschap, de bokser *Robert Travers*, en de getuigen en wedders *Hicks*, *Finsley*, *Brown*, *Oliver* en *Hall*, beschuldigd van deelneming aan het vuistgevecht tusschen *Travers* en *Dillon*, dat onlangs ten deele nabij Wargrave Ferry in het Graafschap Oxford werd gehouden. Al die gedaagden hebben borg moeten stellen, dat zij, des gevorderd, voor de aanstaande driemaandelijksche assises verschijnen zullen.

— Onder het opschrift *Oogst- en handels-vooruitzigten* levert het laatste nommer van *the Banker's Magazine* eene lezenswaardige beschouwing, waarin het volgende voorkomt:

»Gedurende het geheele jaar was de weêrsgesteldheid in het algemeen alsof elke pachter ze naar eigen wensch geregeld had. Het hooi kwam in voortreffelijken toestand binnen en men kan hetzelfde van alle graangewassen zeggen. Op het oogenblik, dat de pachters zich over de uitzigten van het gewas begonnen te verontrusten wegens de lange droogte, viel de regen neder, niet in stortbuijen, die alle hoop verijdelen en den arbeid van een jaar verwoesten, maar zacht en malsch, juist hetgeen vereischt werd, en hij hield op toen het noodig was. Als gevolg van een en ander is de oogst een der overvloedigste, die wij in de laatste twintig jaren kenden en zal hij bovendien in den besten toestand in de schuren gebragt worden. Van alle andere gewassen worden dezelfde opwekkende berigten gegeven en de eenige klagt, die wij dit jaar uit de graanbouwende districten ontvangen, is die, welke in zich zelve een bewijs van den overvloed en voorspoed van het land bevat, want zij bestaat daarin, dat het graan in sommige plaatsen uitgestort is door overrijpheid, ten gevolge van gebrek aan maaijers.

»De stoom-maai-werktuigen zijn, zoo als men ziet, geen dag te vroeg ingevoerd, daar zij niet gebezigd werden, om arbeiders ter zijde te kunnen stellen, maar om te voorzien in de behoefte, die de pachters aan de arbeiders hadden, want zij bevinden, dat bij den toenemenden voorspoed van het Rijk de van ouds gebruikelijke handenarbeid te kort schiet.

»De uitwerking van dezen overvloed op 's lands handel en nijverheid zal zich veelbeteekenend doen gevoelen. Er bestaat natuurlijk een tak van bedrijf, die er onder lijden zal; en kan men verwachten, dat het scheepsvervoer van granen dit jaar niet noodig zal zijn, ofschoon Engeland nog niet, zelfs bij de meest overvloedige oogsten, tot de waardigheid geklommen is, genoeg graan te kunnen leveren tot onderhoud van zijne eigene bevolking. Het zal lang duren, indien die tijd ooit terugkeert, dat de akkers dezer eilanden voldoende voeding zullen opleveren, om ons zelven te onderhouden; en nog veel langer, alvorens wij met onze voorvaderen gelijk staan, die het overschot van Engelsch graan tot voorziening in de behoeften van andere natiën verzonden. Niet slechts gaat de vermeerdering der bevolking sneller voort dan de vermeerdering der middelen van onderhoud, maar ook de standaard van levenswijze is allerwege hooger gesteld.

»Zoowel in het Noorden als in het Zuiden wordt tarwebrood algemeen door de lagere klasse genuttigd, terwijl men slechts weinige jaren geleden in Northumberland, Cumberland, en in een groot gedeelte van Yorshire, even zooveel haver en garstebrood nuttigde als in Schotland, alwaar tegenwoordig dit graanvoedsel merkelijk voor het gebruik van tarwebrood plaats maakt. Bij de dubbele uitwerking eener toenemende bevolking en van den standaard der levenswijze, zal er steeds eene gaping bestaan tusschen de behoeften van het volk en de opbrengst van den oogst des lands; doch het maakt een groot verschil of die leegte wordt gevuld door den invoer van 7 of 8 millioen quarters graan, dan wel door de betrekkelijk geringe hoeveelheid van twee of drie; welk laatste naar alle menschelijke berekening in het tegenwoordige oogstgetijde onze toestand zijn zal.

»Wij kunnen dus aannemen, dat de schepen en hunne bemanning, die gedurende de laatst verloopen jaren noodig waren, om het verschil over te brengen, dit jaar daartoe niet vereischt zullen worden; doch niemand zal dit als een teeken van handelsstilstand betreuren. Het geld zal niet — hiervan kan men zeker zijn — in den nationalen zak blijven rusten; en het eenige onderscheid tusschen de koopers van het laatste jaar en die van het tegenwoordige zal dit zijn: dat het eerste iets noodzakelijks was. Wij *moesten* het graan hebben en waren in handen der verkoopers wat den prijs betreft, en dit jaar staan wij op het standpunt van kiezers, in plaats van op dat van bedelaars; wij kunnen koopen wat ons voorkomt het meest met onzen smaak en onze belangen overeen te stemmen, en de verkoopers zijn aan ons overgeleverd. De kans staat er dus naar, dat wij dit jaar ons geld zoo veel voordeeliger kunnen besteden, of er, zoo als men gemeenlijk zegt, zoo veel meer mede zullen kunnen doen en grootere hoeveelheid met meer verscheidenheid in waarde voor ons geld zullen bezitten.

»Zelfs uit dat oogpunt beschouwd, kunnen wij ons verzekerd houden, dat de vrachtvaart in Engeland dit jaar geen schade zal lijden van den bestaanden binnenlandschen overvloed. Dit zou trouwens eene bekrompene zienswijze verraden met opzigt tot deze groote nationale kwes-

tie. De ondervinding leert ons, dat jaren van schaarschte den handel even zeer drukken als jaren van overvloed dien verlevendigen. Niet slechts dat het kapitaal, hetwelk in tijden van schaarschte tot den aankoop van voedsel gebezigd moet worden, nu beschikbaar is, om andere en meer voordeelgevende artikelen te koopen, door den lageren prijs, waarin de geheele bevolking deelt, wordt een geldbedrag vrij, dat, ofschoon klein wat een bijzonder gezin betreft, te zamen genomen eene verbazende som beloopt.

»Een verschil van 2 pence (10 cent) op het brood, heeft een verwonderlijken invloed op alle andere artikelen, hetzij die van invoer of van eigen maaksel, en ofschoon het niet doenlijk is de bron van elken kleinen straal, dien ieder huisgezin aldus bijdraagt, na te sporen, zoo is het moeijelijk om den breeden, diepen en snelvlieijenden stroom van nationale bedrijvigheid, die aldus in beweging wordt gezet, te hoog te schatten. Op deze wijze alleen kan men verklaren wat anders een onoplosbare tegenstrijdigheid zou zijn, nl. dat jaren van schaarschte jaren van laag werkloon zijn, terwijl hooge werkloonen altijd te verkrijgen zijn wanneer het brood goedkoop is. Bij den eersten opslag zou men veronderstellen, dat het tegendeel het geval was; doch de werkkring der nationale huishoudkunde stelt ons in staat, om te bevatten hoe waar het is, ofschoon in een anderen zin dan de H. Schrift zulks zegt, dat de mensch niet door brood alleen leeft. Tenzij de broodverbruiker bijdrage tot het verbruik van andere artikelen dan brood, worden de middelen zelfs om het te verkrijgen uit zijne handen genomen.

»Wanneer de prijs van het brood dit tot het voornaamste artikel maakt dat gevraagd wordt, dan kwijnt de vraag voor andere artikelen; werk wordt schaarsch te verkrijgen; er ontstaat mededinging naar de gelegenheid tot arbeid, en de worsteling om den verminderden voorraad van werk drukt onvermijdelijk op het werkloon. Een jaar van overvloed keert dit alles om en naar mate de arbeidende klasse minder geld behoeft, om zich brood te verschaffen, bevindt zij, dat zij er meer van bezit."

De waarde van den oogst van dit jaar wordt op 20 à 30 millioen p. st. meer geschat dan in 1862. Men mag dus verwachten, dat de Regering een dankdag uitschrijven zal.«

— Bij gelegenheid van het herstellen der kerk St-Mary, in White-Chapel, vonden de werklieden, onder het dak eerst het ligchaam van een kindje, dat verondersteld wordt vermoord te zijn, en toen niet minder dan elf lijken in kisten, die waarschijnlijk daar geplaatst waren — om de begrafeniskosten te vermijden!

— Als een bewijs, in welke verbazende mate het verbruik van petroleum toeneemt, moge dienen, dat in de laatste acht maanden zijn verzonden uit New-York 13,500,000 gallons, ter waarde van 1,000,000 p. st., uit Philadelphia 4,000,000 gallons, uit Boston 1,500,000 gallons en uit Baltimore 750,000 gallons, te zamen eene hoeveelheid van nagenoeg 20,000,000 gallons.

POLEN.

Warschau. Daar de pogingen der Russische Regering, om de leiders der Poolsche volksbeweging te ontdekken, vruchteloos zijn geweest, werd den Russische agenten in het buitenland aangeschreven, geene middelen onbeproefd te laten, om de namen uit te vinden van die personen, door welke uit het buitenland diplomatieke mededeelingen naar Polen gezonden worden. Aan een Russischen spion is het voor eenigen tijd gelukt zich meester te maken van een geschrift, dat door Prins *Czartoryski* uit Londen naar Warschau was gezonden, en de naam van dengene te weten te komen, aan wien dat stuk was geadresseerd: een Catholiek priester in een dorp nabij Warschau. Deze priester, *Dodicki* genaamd, werd in hechtenis genomen en naar de citadel der stad gebragt, om er een verhoor te ondergaan. Eene in zijne woning gedane huiszoeking leverde geene uitkomst op, en de priester ontkende hardnekkig alle regtstreeksche of zijdelingsche deelneming aan den opstand. De Russische zoogenaamde »veiligheidscommissie« wist niet wat zij met den man moest beginnen, want zijne persoonlijkheid scheen haar toe voor een diplomatiek agent alles behalve geschikt te zijn, en toch luidden de berigten van den spion zoo naauwkeurig en zoo bepaald, dat de man meer moest wezen dan hij scheen te zijn. *Dodicki* wist zich evenwel van alle vermoeden te zuiveren en was reeds op het punt uit den kerker ontslagen te worden, toen de agent meldde, dat bij het Londensch comité eene groote verslagenheid heerschte over de aanhouding van dien priester, daar hij belangrijke geheimen van de Nationale Regering wist en in het bezit van gewigtige papieren was. Nu trachtte men, daar de wreedste bedreigingen niets vermogten, den man tot bekentenis te brengen door schitterende beloften en hem het uitzigt op eene rijke domheersplaats te openen. Schijnbaar had dit eenigen invloed op den onbuigzamen *Dodicki*; hij beloofde openbaringen te doen, doch verlangde dat men hem een biechtvader zou zenden, die hem absolutie geven en hem ontheffen kon van zijn eed aan de Nationale Regering gezworen. Een priester werd weldra gevonden. *Dodicki* bleef met den pater in zijne cel alleen; doch toen het onderhoud van die twee mannen te lang duurde, trad men de cel binnen, en deze leverde een afgrijselijk tafereel op. *Dodicki* was een lijk; hij lag vermoord op den grond, en de priester, die hem de biecht moest afnemen, lag zieltogende naast hem. Alle pogingen, om den priester tot het leven terug te brengen, waren vruchteloos, daar hij eene groote hoeveelheid blaauwzuur had ingenomen. Deze priester ging steeds door voor een getrouwen aanhanger der Russen, en had vroeger bewijzen zijner gehechtheid aan den Czaar gegeven. De lijken werden in stilte op een veld achter de citadel begraven. *Dodicki* moet eene belangrijke rol gespeeld hebben; hij had een zeer eenvoudig voorkomen en niemand zou gezegd hebben, dat hij toegerust was met al die bekwaamheden, welke hem als een der hoofdcommissarissen van de Nationale Regering onmisbaar waren. Het hier geschetste is een waar verhaal.

ASSEN, 16 Sept.

— Bij Koninklijk besluit is 1o. aan den hoofdingenieur-titulair van den Waterstaat *R. Musquetier* eervol ontslag verleend, onder dankbetuiging voor de aan den lande bewezen trouwe diensten; en 2o. aan den ingenieur van den Waterstaat der 1e klasse *J. G. W. Fijnje*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend, onder toekenning van den titel van hoofdingenieur van den Waterstaat.

— Bij Zr. Ms. besluit is aan Mr. *H. O. Feith*, op zijn daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend uit zijne betrekking van plaatsverv. kantonregter te Groningen.

— Z. M. heeft benoemd tot kapitein der 3e kl. (naar ouderdom van rang), den 1sten luitenant *F. M. Collard*, van het regiment veld-artillerie.

— Z. M. heeft o. a. benoemd tot apotheker der 2de kl. (naar onderdom van rang), de heer *W. Wolthuis*, thans apoth. van de 3e kl. bij het personeel van de geneesk. dienst der landmagt.

— Den 12 dezer kwam in 't Vlie binnen de »Admiraal Graaf van Heiden", kapit. *Drenth*, van Nerva.

— De Spoorweg Meppel—Assen—Groningen zal, volgens de betrekkelijke wet, eerst aangelegd worden, wanneer de lijn Harlingen naar de Hannoversche grenzen gereed zal zijn.

Men berekent nu, dat in het laatst van 1865 de spoorweg van Harlingen tot Groningen gereed zal zijn. Stelt men verder, dat er twee jaren noodig zullen zijn voor de lijn van Groningen tot de Hannoversche grenzen, dan zal in 1868 eerst met de lijn Meppel—Assen—Groningen begonnen kunnen worden.

— Wij vernemen, zegt de »Amst. Courant", dat de Inspecteur van den Waterstaat, *Conrad*, naar Holstein vertrokken is, tot het doen van een aan hem opgedragen locaal onderzoek van het ontwerp voor een groot scheepvaartkanaal tusschen de Noordzee en de Oostzee, waarvoor door de Deensche Regering concessie gegeven is.

— Al de kiesvereenigingen te Groningen hadden tot candidaat voor het lidmaatschap der Tweede Kamer den heer Notaris *Geertsema*.

Gisteren werden de stembriefjes ingeleverd en bleven er van de 1178 kiezers 777 te huis.

Hadden zij het te druk, of dachten zij: de heer *Geertsema* wordt toch gekozen?

— Een Fries, die goed schrijft, zegt in de »Leeuwarder Courant«, dat eene gedenknaald te Scheveningen, tegen over de onmetelijke zee, tegenover het trotsche duin, zal zijn een — mierenwerk.

— In Zeeland zal een brandspuiten-wedstrijd worden gehouden, met ondersteuning der tallooze brandassurantie-maatschappijen.

— »De kermissen hebben haar tijd gehad!"
zegt *men*.

Leest in 't Handelsblad, in de Amsterdamsche Courant en in 't Effectenblad, wat de Amsterdamsche kermis daarop antwoordt.

Die overal wilde komen waar hij, met onbeschrijfelijken bluf of met gemoedelijke beleefdheid wordt verzocht, zou een aanmerkelijk deficit in zijne September-rekening-courant vinden, en moest al een ijzervast hoofd hebben, om niet van de wijs te geraken.

De vreemdeling kan er geen greintje zielsverdriet bespeuren over de droevige »Holland op zijn smalst-historie« en dat Amsterdam zonder dat kunst-kanaal verloren is, schijnt op dit oogenblik een sprookje.

Dat hij, die *Rancy's* en *Blennow's* paardenspel, *Rappo's* tent en Frascati niet bezocht, zich een ongelukkig sterveling acht — zou men wel kunnen gelooven.

De bevolking der hoofdstad zwemt thans in een oceaan van pleizier.

Dat het haar wèl bekome!

— Men schrijft uit Wildervank aan de »Gron. Courant", 12 jl.:

»Heden is het voor Wildervank's ingezetenen een blijde dag; de scheepvaart, die wegens de vernieuwing van het Wildervankster participanten-verlaat gedurende ruim vier maanden was gestremd, is weder heropend. De ongekende stilte op het kanaal zal weder worden vervangen door een levendig scheepvaartverkeer, en men ziet dan ook reeds, dat schippers, als bewijs hunner vreugde, de vlaggen doen wapperen. Moge ook al tijdelijk de vaart langs Annerveensch-kanaal zijn opengesteld geweest, toch ging het daar met groote moeite, oponthoud en kosten gepaard, zoodat velen reikhalzend verlangden weder dit vaarwater te kunnen bevaren."

(Een reden te meer om de vaart op 't Annerveensch-kanaal open te laten.)

— De Haagsche correspondent der »Gron. Courant" meent te weten, dat de oude troon, die tot nu toe in de Tweede Kamer stond, present werd gegeven aan den — *Kamerbewaarder*!

Ook zou het ontwerp eener nieuwe zegelwet reeds goedgekeurd zijn door den Raad van State.

— Een mobiel-schutter verzoekt door de »Groninger Courant" aan het bestuur der stad, om ook iets te doen tot feestelijke viering van het vijftigjarig, enz.

— Men schrijft uit 's Hertogenbosch aan de Arnhem. Courant:

»De zaak van den 26jarigen *van Veen* is en blijft voortdurend de magneet, die het ongeduldige publiek in het algemeen, en al wat met de dagbladpers in eenige betrekking staat, in het bijzonder bezig houdt. De moordaanslag op den Aartsbisschop overschaduwt elke andere zaak en dringt alles op den achtergrond. *Van Veen* heeft door de tegen hem ingebragte beschuldiging van poging tot moord gepleegd op een man, die door zijnen stand in de maatschappij boven de meesten verheven is, zoo niet eene Europesche, dan toch eene groote bekendheid verkregen. Aan hem is gisteren de zeldzame onderscheiding te beurt gevallen, op 's Rijks kosten in de gevangenis door onzen, zoo gunstig in de photographie bekenden stadgenoot, den heer *A. Stoltenwerk*, gephotographiëerd te worden. Zijne beeldtenis zal uitsluitend ten dienste der justitie worden gebezigd, die in haren loffelijken ijver het uiterste beproeft en geen enkel middel onbeproefd laat om de zaak tot klaarheid te brengen. Werd het portret integendeel in den handel gebragt, dan zouden zeer zeker in korten tijd duizenden en duizenden kopijen worden uitverkocht, hetgeen den photographist eene niet onaardige som zou in den zak werken.

† **Smilde**, 13 Sept. Te Hoogersmilde wordt nog gedurig de rust der ingezetenen verstoord, doordien des zaturdags of zondags avonds en 's nachts burengerucht wordt gemaakt en andere schanddaden gepleegd. In den verloopen nacht zijn bij een der ingezetenen weder een raam en vele glasruiten verbrijzeld, bij anderen is tot laat in den nacht met geweld op de deuren geslagen en tegen de muren gegooid. Er zijn van tijd tot tijd wel vele klagten bij 't Bestuur gedaan, maar tot heden blijven de ongeregeldheden voortduren.

† **Haulerwijk**, 14 Sept. Met genoegen kunnen wij van hier berigten dat het water in de vaart naar den veenpolder alhier belangrijk is gerezen, zoodat de schippers met hunne baarbrekers in de gelegenheid zijn, om te laden van den zoo beroemden baggelaar uit den Haulerwijkster veenpolder. Het is te hopen, dat er een groot getal schepen kome opdagen, dewijl heeren veenbazen gezorgd hebben, dat er eene belangrijk hoeveelheid baggelaar voorhanden is, die ook in kwaliteit niets te wenschen overlaat.

†† **Meppel**, 15 Sept. Onze heden gehouden vee-jaarmarkt was druk bezocht. De aanvoer van rundvee en paarden was zeer aanzienlijk. Hoewel er vele koopliedem waren, scheen de kooplust echter niet zeer geanimeerd, althans de handel was, zoowel in paarden als rundvee, flaauw. Men besteedde voor: paarden f 20 a f 400; enters f 50 a f 160; veulens f 30 a f 130; koeijen: vette f 115 a f 160, kalf- f 100 a f 150, melk- f 80 a f 135, guste f 60 a f 85, jongvee f 20 a f 60; Drentsche schapen f 3 a f 6.50. De aanvoer bestond uit: 940 paarden, 240 veulens, 47 vette koeijen, 244 kalf- en melkkoeijen, 151 guste koeijen, 195 stuks jongvee, 261 Drentsche schapen.

KERK- en SCHOOLNIEUWS.

Ds. *Tol* te Meppel staat op het 6tal te Amsterdam.

De beide Groninger predikanten komen er niet meer op voor.

CORRESPONDENTIE.

A. en B. vragen of men mag gelooven, dat er aan gedacht wordt, om met der tijd den spoorweg: Meppel-Groningen, van Beilen op Groningen te doen loopen tusschen Assen en de Rijksgestichten Veenhuizen door.

Nu zullen er wel zijn, die dit lezen en ongeloovig de schouders ophalen, maar dat zij denken aan Wildervank en Veendam. Wat zij niet gelooven behoeft daarom nog niet achterwege te blijven.

Advertentien.

Gehuwd:

H. A. KUIPER,
van Valthe,
en
M. D. MEENDERING.

Sellingen den 10 September 1863.

Gehuwd:

P. H. VEENHUIZEN,
van Axel (prov. Zeeland);
en
A. L. ESSELBRUGGE.

Hoogeveen den 13 Sept. 1863.

Heden overleed aan eene slepende ziekte onze beminde Zoon JAN TINHOLT, Weduwenaar van M. KUIPERS, in den ouderdom van ruim 32 jaren, nalatende een kindje, te jong om het smartelijk verlies te beseffen.

Assen, 14 Sept. 1863.

J. R. TINHOLT.
F. M. TINHOLT—SCHUITE.

De **ZADELMAKERIJ** zal op denzelfden voet worden *voortgezet*.

Heden overleed aan eene kortstondige ziekte, tot mijne en zijner Broeders en Zusters innige droefheid, mijn geliefde Zoon JAN VAN DIJK Senior, in den ouderdom van ruim 34 jaren.

Meppel, 1 September 1863.

N. JONKER.
Wed. H. VAN DIJK.

Postkantoor Assen.

BELANGRIJK BERIGT.

De **DIRECTEUR** van het Postkantoor te ***Assen***, Ontvangen hebbende eene Resolutie van Z. Exc. den Minister van Financiën betrekkelijk de **DIENSTREGELING** langs den Centraal-Spoorweg, berigt, dat aan het Postkantoor Assen de navolgende ***veranderingen*** zullen plaats hebben, aanvangende den 16den dezer

BUSLIGTINGEN

Voor de correspondentie naar MEPPEL en daarover loopende:

aan 't Stadshuis 9.30 uur 's avonds;
» 't Kantoor 9.40 »

Voor de correspondentie naar GRONINGEN, FRIESLAND, WINSCHOTEN, COEVORDEN en VEENHUIZEN
aan 't Stadshuis 5.30 uur 's morgens;
» 't Kantoor 5.40 »

OPENING VAN 'T KANTOOR.

's morgens	6	uur	tot	7.30	uur;
»	10	»	»	12	»
's namiddags	4	»	»	5	»
's avonds	8.30	»	»	10	»

Assen, 13 Sept. 1863.

De Directeur voornd.,
H. S. GRATAMA.

Posterijen.

De ***DIRECTEUR*** van het Postkantoor te ***Meppel*** maakt bekend, dat de uren van vertrek en aankomst der Posten, te beginnen met 16 dezer, aldus gewijzigd worden:

Aankomst van Zwolle	1	uur	40	m.	's morgens.
Vertrek naar Zwolle	2	»	50	»	»
Aankomst van Groningen	2	»	30	»	»
Vertrek naar Groningen	2	»	—		»
Aankomst van Leeuwarden	2	»	30	»	»
Vertrek naar Leeuwarden	2	»	—		»

De Brievenbus aan het Kantoor wordt vóór de sluiting van elke dépêche geligt, doch die, geplaatst aan het Raadhuis, slechts *tweemaal* daags, zooals daarboven is aangeduid.

De dienstregeling op het Postkantoor blijft onveranderd.

Meppel, 16 Augustus 1863.

De Directeur voornoemd,
BINSBEECK.

't Examen

voor ***acten*** van LAGERONDERWIJS in Drenthe begint *Woensdag 7 Oct.*, te Assen, 's morgens 10; aangifte en inzending der bescheiden tot 23 Sept.

d'Inspect. NASSAU.

HULPONDERWIJZERS,

genegen, om aan het hoofd der SCHOLEN te ***Ekehaar*** en te ***Schoonlo*** geplaatst te worden, worden uitgenoodigd zich daartoe vóór den 7 October e.k. aan te geven bij den BURGEMEESTER te Rolde. — Aan de eerstgemelde SCHOOL is verbonden eene jaarwedde van ***f 200—00***, en aan de tweede van ***f 150—00.***

Het GEMEENTEBESTUUR te ***Rolde*** verlangt een

HULPONDERWIJZER,

in de SCHOOL te ***ROLDE***, op eene jaarwedde van ***f 275—00***; daarenboven waarschijnlijk nog eenige voordeelen. — Aangifte in persoon bij den BURGEMEESTER vóór 15 October.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van Rolde, verzoeken Heeren BURGEMEESTERS in de Provincie Drenthe en van de aangrenzende Gemeenten, om aan **ANNIGCHIEN SPIJKER en kind**, echtgenoote van J. SCHOLTEN, ***GEEN ONDERSTAND TE VERLEENEN***, en haar bij aanvrage te verwijzen naar Rolde, vermits zij het Armwerkhuis alhier heeft verlaten en haar vroeger zwervend leven op nieuw weder heeft opgevat; zullende er geene restitutie van kosten, ten haren behoeve aangewend, geschieden.

Rolde den 15 Sept. 1863.

Burgemeester en Wethouders voornd.,
H. HOMAN.
De Wethouder I. S.,
H. SCHOLTEN.

De ondergeteekende berigt, dat hij zich te ***Appelscha*** heeft **GEVESTIGD** als

Kleermaker;

verzoekt gunst en recommandatie, belovende eene nette en civiele bediening.

R. LANGMAN,
in het huis van den heer B. PRAKKEN.

Bij mij is ontvangen eene keurige partij ***PRENTEBOEKEN;*** verder PAPIER, PENNEN, LAK, LEIJEN, SPEELKAARTEN, enz. Nogmaals ben ik zoo vrij mijne **KLEUREN-, BOEK- en KANTOORWERKDRUKKERIJ** aan te bevelen; belovende eene nette en spoedige bediening.

Oosterwolde.

G. S. DE TEMPE,
Boekdrukker en Boekhandelaar.

AAN DE LIEFHEBBERS DER JAGT

wordt bekend gemaakt, dat de ***MARKTE van ELP*** als **JAGTVELD** is **VERBODEN**; IEDER WACHTE ZICH VOOR SCHADE.

Elp, 13 Sept. 1863.

GRONINGER
Straatvuilnis en Ier.

PUBLIEKE VERKOOPING op Donderdag den 24 September 1863, des middags te 12 uur, ten huize van R. KUIPERS te Assen.

Men vraagt

tegen 1 November e.k. **IN HUUR**: een ruim ***HUIS*** met ***TUIN***, op een dorp in Gelderland, Noord-Braband, Overijssel of Drenthe, alwaar gelegenheid bestaat tot ***opvoeding van kinderen.***

Verzoeke uitvoerige opgaven met franco brieven, onder de lett. ***A. Z.***, bij den Boekhandelaar J. MADO te Utrecht.

Publieke Verhuring

te Zweeloo, op Dingsdag den 22 September e.k., 's morgens om 10 uur, van eene ***BOERENPLAATS***, behoorende aan de Pastorij aldaar, bestaande uit HUIS en SCHUUR, 30 mud BOUWLAND, 30 dagwerk HOOI- en WEILAND, WAARDEEL, enz. — Te aanvaarden 1 Mei 1864.

Mr. A. SLINGENBERG, Notaris.

Ten sterfhuize van den Heer LUCAS NIJSINGH te Westerbork, zullen, op DONDERDAG den 24 dezer, des voormiddags precies ten 9 ure te beginnen, onder meer ROERENDE GOEDEREN, publiek worden verkocht:

20 stuks ***HOORNVEE***, een mak bereden ***SCHIMMEL-MERRIEPAARD***, oud 2½ jaar, 60 ***WEERSCHAPEN***, eenige ***KOPEREN KETELS*** en eene vrij groote partij ***TIN-GOED.***

Westerbork, 15 Sept. 1863.

KIJMMELL.

Aanbesteding.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS van ***Assen*** zijn voornemens, op Woensdag den 23 September e.k., 's middags te 12 uur, AAN TE BESTEDEN voor de dienst 1864:

de leverantie van TURF, benoodigd voor 't Gemeentehuis en de lagere Scholen.

De AANBESTEDING zal op de gewone wijze plaats hebben, terwijl de voorwaarden ter Secretarie ter inzage voorliggen.

K. WILLER'S KRUIDENOLIE.

Tien droppels daarvan, iederen morgen op het hoofd gewreven, bij eene wassching met laauw water en reiniging met een goeden schuijer, tweemaal 's weeks, bevorderen den groei van het haar ongemeen en maken het krachtig, vol, glanzend en golvend, f 1.50 is de prijs van het fleschje.

HET VIOLET-POWDER

is een welriekend poeder, dat de daarmede ingewreven huid ongemeen verfrischt, blank maakt en de liefelijkste geuren om zich heen verspreidt. Het is ook voor de luijermand zeer aan te prijzen. Het pakje kost 40 Cts.

ENGELSCHE POEDERDOOZEN met donzen kwasten.

BRABENDER'S TANDTINCTUUR

is frisch en aangenaam van smaak. Ze sterkt het tandvleesch, maakt dat de tanden stevig en vast zitten, zuivert den adem en verhindert dat aangestoken tanden tot verder bederf overgaan. Prijs 90 Cts. het fleschje.

HET EAU DES CARMES.

van Margaretha Gras werkt gunstig bij krampachtige verzwakkingen van zenuwgestel en spijsverterings-organen, bij flaauwten, aanvallen van beroerte, ongeregelden bloedsomloop en vervangt de Hoffman's druppels met veel zekerder en aangenamer werking in alle voorkomende gevallen.

Bij ieder Fleschje wordt eene aanwijzing tot gebruik afgegeven Het kleine Fleschje 50 Ct., het groote f 1.

STOLL'S DRUPPELEN

bevrijden oogenblikkelijk van de hevigste kiespijn; men behoeft slechts een daarmede bevochtigd puntig watje in het oor te stoppen, aan de zijde waar de kiespijn is. Het fleschje kost f 1—».

HET FAMILY TOOTH POWDER

is eene zuivere compositie uit het Plantenrijk, frisch en aangenaam van smaak. Het sterkt het Tandvleesch, maakt dat de tanden stevig vastzitten, hergeeft hun de paarlwitte kleur derjeugd, bewaart het verglaassel, zuivert den adem en verhindert, dat aangestoken Tanden tot verder bederf overgaan. Prijs 40 Cts. het doosje.

VERKOOPHUIS te *Amsterdam*.

Assen, H. P. A. van Gorcum. — Coevorden, C. J. van der Scheer. — Dedemsvaart H. L. van der Vecht. — Gorredijk, S. G. Zwart. — Hoogeveen, Jan van der Wolde Jr. — Oldemarkt, van der Wenden. — Steenwijk, K. Timmerman. — Meppel, P. Lagro. —

En in de bekende Dépôts in de andere steden.

BURGERLIJKE STAND

HOOGEVEEN van 6—13 Sept. Ondertrouwd: Jan Simens Veltman en Roelofje Otten. — Gehuwd: Timen Johannes Everhardus Waterham en Lammigje Westerhuis; Albert Vos en Catharina van Eck. — Bevallen: Albertje Ymker, geb. Fernhout, van zoon; Johanna Berkenbosch, geb. Wams, van z.; Maria Jansen, van z.; Roelofje Bols, geb. Sempel, van d.; Geesjen Luchies, geboren Okken, van z; Jentje Jonkman, geb. Stegeman, van z.; Hendrikje Knegt, geb. Maristen, van z.; Hendrikje Steenbergen, geb. ten Oever, van d. — Overleden: Jantje de Groot, 5 j.; Egbert Slot, 3 j.; Geesje Kreeft, echtgen. van Hendrik Vos, 42 j.

MARKTBERIGTEN.

STEENWIJK, 14 Sept. Rogge f 6-25 a f 7-25. Boekweit f 6-50 a f 7-50. Boter ¼ vat f 44-00 a f 45-00.

OLDEMARKT, 12 Sept. Rogge f 6-75 a f 7-40. Boekweit f 0-00 a f 0-00. Boter ¼ vat f 48-50 a f 00-00.

HEERENVEEN, 5 Sept. Rogge f 6-25 a f 6-75. Boekweit f 5-40 a f 7-00. Boter ¼ vat f 4.800 a f 00.00.

NOORDWOLDE, 10 Sept. Rogge f 6-90 a f 7-60. Boekweit f 6-40 a f 7-50. Boter 1 Ned. pd. f »-95 a f 1-00.

OOSTERWOLDE, 14 Sept. Rogge 76 pd. f 6.75; 68 pd. f 5.50. Boekweit: Zand- 73 pd. f 6.35, 67 pd. f 5.35; Veen- 67 pd. f 0.00; 64 pd. f 0.00.

GRONINGEN, 15 Sept.

Tarwe.			
Oml.	1862	72 pd.	f 8.00.
——	1863	68 pd.	- 6.80.
——	——	70 pd.	- 7.30.
Old.	——	66 pd.	- 0.00.
——	——	70 pd.	- 7.10.
Rogge.			
Inl.	1863	70 pd.	f 6.60.
——	——	66 pd.	- 0.00.
Buit.	——	68 pd.	- 6.10.
Boekweit.			
N. gr. Zand		62 pd.	- 5.10.
——		64 pd.	- 5.60.
N. Zwarte		62 pd.	- 5.05.
——		66 pd.	- 5.85.
N. Veen		64 pd.	- 5.40.
Gerst.			
N. W.	1863	52 pd.	- 3.95.
——		54 pd.	- 4.25.
Zomer	1862	54 pd.	- 4.00.
——		56 pd.	- 4.30.
N. K.	1862	58 pd.	- 4.55.
——		60 pd.	- 4.85.

Haver.			
Dikke	1863	40 pd.	- 3.00
——		50 pd.	- 3.00
W. V.	1862	36 pd.	- 2.75
——		40 pd.	- 2.90
Zw.	1863	38 pd.	- 2.00
——		40 pd.	- 2.70
O. V.		42 pd.	- 2.90
Boonen.			
N. Paardeb.		f 5.00 a	- 5.80
Groene Erwt.		- 0.00 a	- 0.00
Graauwe dito		- 0.00 a	- 0.00
Zaden, enz.			
Koolzaad		- 11.00 a	- 13.10
Zomerzaad		- 0.00 a	- 00.00
G. Mosterdz.		- 9.00 a	- 12.00
Grove Gort		- 8-50 a	- 8.75
Parel-Gort		- 10.00 a	- 14.00
Raapolie per vat		- 39.00 a	- 00.00
Boter, 1e soort		- 33.00 a	- 00.00
—— 2e soort		- 30.00 a	- 00.00

Oude Tarwe stil; Nieuwe iets lager. Rogge in een doen. Boekweit nagenoeg als voren. Gerst in de zware soorten als voren plaatsen; ligte traag afgaande. Dikke Haver 10 ct. lager; Voor soorten als voren. Paardeboonen slap en niet dan merkelijk lager te plaatsen. Koolzaad niet driftiger. Mosterdzaad in de puik soorten prijshoudend. Gort als voren.

AMSTERDAM, 14 Sept.

TARWE stil; 131 pd. witb. Pools. f 295; 131 pd. jarig bonte dito f 290; 130 pd. bonte dito f 283, 285.

ROGGE bij gerijven tot vorige prijzen; 122 pd. Pruiss. f 194 121 pd. Galatz f 188; 120 pd. Taganrog f 186 van boord; 1.. pond Petersb. f 192, 194 Op levering per 2100 kilo la.. verkocht; Sept. f 169; Oct. f 171, 170, 169; Maart f 17.. 175, 174; Mei f 176, 175.

BOEKWEIT met weinig omgang onveranderd; 121 pd. nieuwe Holsteinsche f 220; 118 pd. nieuwe Gordijker f 210.

KOOLZAAD in deze maand ½ p. vl. lager, op het voorjaar onveranderd; Holsteinsch 64 p. vl.; Friesch 64½ p. vl.; op 9.. olie in Sept. 70 p. vl.; April 72½ p. vl.

LIJNZAAD zonder handel.

RAAPOLIE dadelijk en op levering flaauw; op 6/w. f 42.. vlieg. f 41½; 1o. Oct. f 41, 40¾; Nov. en Dec. f 41, 40.. Mei f 41, 40¾.

LIJNOLIE dadelijk en op het najaar onveranderd, op het voorjaar slap; op 6/w. f 49¼; vlieg. f 48; 1o. Oct. f 46; Nov. f 44½; Dec. f 43½; voorjaar f 40¾, ¼.

HENNEPOLIE op 6/w. f 49; vlieg. f 48½.

PETROLEUM f 41 a f 00 per 100 kilo in Kens.

RAAPKOEKEN f 74 a f 78.

LIJNKOEKEN f 9 a f 13.

SCHIEDAM, 14 September. Moutwijn f 11. Jenever f 10.. Amst. proef f 17¾.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM. — 1863.

	pCt.	14 Sept.	15 Sept.
Nederl.			
Werk. Sch.	2½	64¼	64¼
dito	3	76⅞	76⅞
dito	4	100¼	100⅜
Amort.Syn.	3½		
Handelm.	4½	142⅝	142
O.I.Leening	4		
Aand.H.Spw.		112¼	
ditoRijnsp.	4½		
Ned. Bank			
Rusland.			
Obl. Hope	5	102¼	102⅛
Ct. 1831/33	5		86½
dito 1840	4	77½	77¾
Or.2e3e4eL.	4	78	78¼
Cert.5e L.	4		
Obl.5eSerie	5		84½
d.1855 6eS.	5	91⅛	91 5/16
ditovanAss.	6		54¾

	pCt.	14 Sept.	15 Sept.
Polen.			
Aand. fl. 500			10..
Obligatien	4	74⅛	
Spanje.			
Obligatien	2¼	48½	48..
Obligatien	3	54⅞	54..
Binnenl.	3	51⅝	51..
Amortisable			37..
Bew. Coup.		13¼	14
Oostenr.			
Obl. Goll	5		
dito	4	52½	
Obl. Metall.	5	65¼	65..
Ob.Rente A.	5	86½	86..
Obl.Nation.	5	70 3/16	70..
Obl. Metall.	2½	33¼	33..
Belgie.			
Certificaten	2½		
Rothschild	2½	57¼	57..
Portugal.			
Obligatien	3	48 7/16	48..

14 Sept.

Nationale fondsen waren heden onveranderd; van buitenlandsche waren de meeste soorten nagenoeg als Zaterdag.

15 Sept.

Handel en variatiën leverden heden weinig bijzonders op.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.